

RAČUNOVODSTVO
OSNOVNE STUDIJE

RAČUNOVODSTVO
STUDIJE MENADŽMENTA

UPRAVLJAČKO
RAČUNOVODSTVO

RAČUNOVODSTVO
TROŠKOVA

IZBORNI
PREDMETI

RAČUNOVODSTVO

Predavači

Linkovi

Home

VIII PREDAVANJE

RAČUNOVODSTVENI ASPEKT PRIMARNIH TROŠKOVA U FINANSIJSKOM KNJIGOVODSTVU (POJAM, ZNAČAJ...); TROŠKOVI MATERIJALA...NVR...

Prof. dr Ana Lalević-Filipović

ZAPAMTITE!!!!

- **Utrošak** = naturalni izraz utrošenih elemenata rada (sati rada, sati korištenja mašina, kws, l vode ...)
- **Izdatak** = novčana i naturalna izdavanja uslovljena funkcionisanjem preduzeća (smanjenje novčanih sredstava iz blagajne ili tekućeg računa preduzeća)
- **Cijena koštanja** = $T_m + T_{sr} + T_{rs} + \text{izdaci}$ uslovljeni trošenjem elemenata reprodukcije
- **Rashod** = utrošci i izdaci koji jesu (nisu) uzrokovani ostvarivanjem poslovnog učinka (poslovni rashodi, kazne, penali, manjkovi, izdaci za financiranje, NV prodane robe ...)
- **Gubitak** = gubitak predmeta rada (u toku proizvodnje, uskladištenja, transporta), gubitak kao negativni poslovni rezultat

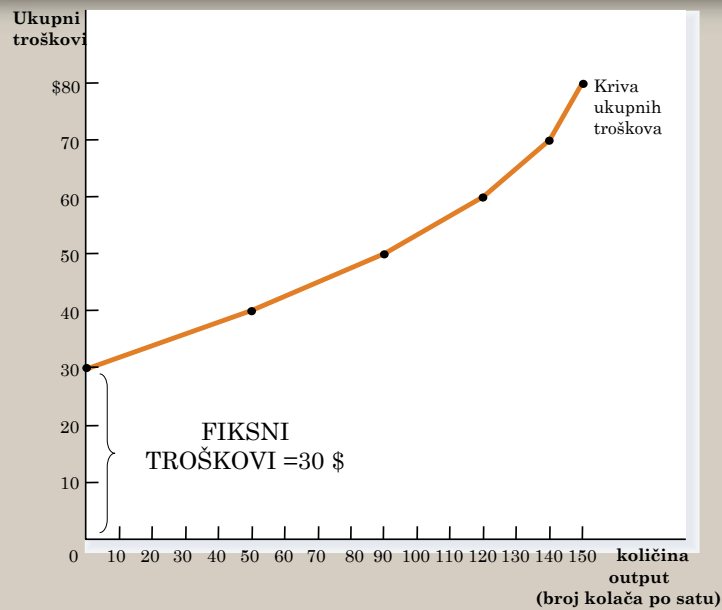
KLASIFIKACIJA TROŠKOVA

1. *Sa stanovišta PORIJEKLA:*
 - a. PRIMARNI - potiču iz okruženja preduzeća
 - b. SEKUNDARNI - potiču iz internih usluga u preduzeću
2. *Sa stanovišta SLOŽENOSTI:*
 - a. ELEMENTARNI (pojedinačni) - materijal, amortizacija, zarada
 - b. KOMPLEKSNI (složeni) - troškovi režije uprave
3. *Sa stanovišta REAGOVANJA NA PROMENE OBIMA PROIZV..*
 - a. FIKSNI - troškovi kapaciteta
 - b. VARIJABILNI - osnovni materijal
 - proporcionalni
 - progresivni
 - degresivni

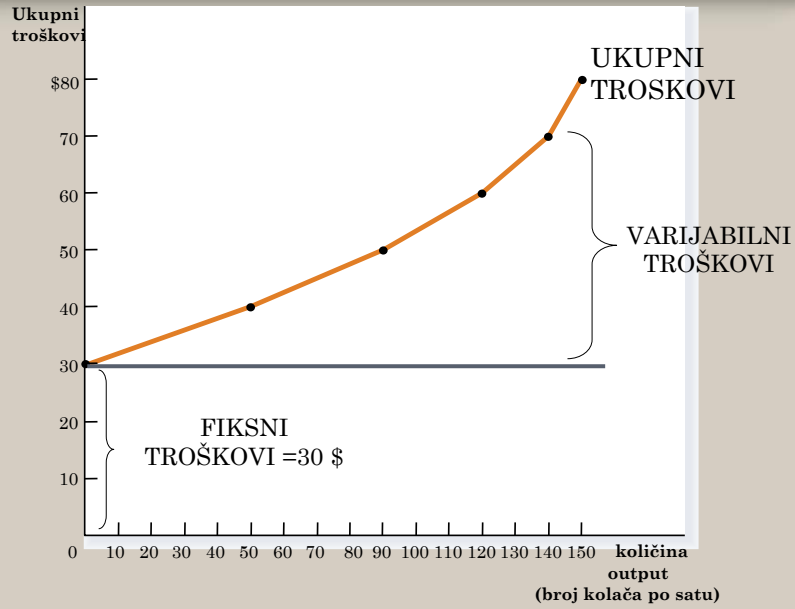
TROŠKOVI

Količina proizvoda po satu	Ukupni troškovi	Fiksni troškovi	Varijabil. troškovi	Prosječni fiksni troškovi	Prosječni varijabilni troškovi	Prosečni ukupjni troškovi	Marginalni (granični) trošak
Q	TC = FC + VC	FC	VC	AFC = FC/Q	AVC = VC/Q	ATC = TC/Q	MC = $\Delta TC/\Delta Q$
0	\$ 2.00	\$2.00	\$ 0.00	—	—	—	\$1.00
1	3.00	2.00	1.00	\$2.00	\$1.00	\$3.00	0.80
2	3.80	2.00	1.80	1.00	0.90	1.90	0.60
3	4.40	2.00	2.40	0.67	0.80	1.47	0.40
4	4.80	2.00	2.80	0.50	0.70	1.20	0.40
5	5.20	2.00	3.20	0.40	0.64	1.04	0.60
6	5.80	2.00	3.80	0.33	0.63	0.96	0.80
7	6.60	2.00	4.60	0.29	0.66	0.95	1.00
8	7.60	2.00	5.60	0.25	0.70	0.95	1.20
9	8.80	2.00	6.80	0.22	0.76	0.98	1.40
10	10.20	2.00	8.20	0.20	0.82	1.02	1.60
11	11.80	2.00	9.80	0.18	0.89	1.07	1.80
12	13.60	2.00	11.60	0.17	0.97	1.14	2.00
13	15.60	2.00	13.60	0.15	1.05	1.20	2.20
14	17.80	2.00	15.80	0.14	1.13	1.27	

TROŠKOVI

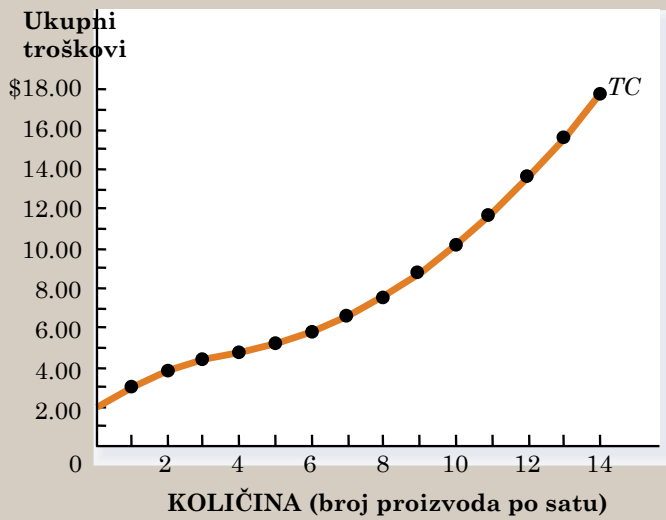

TROŠKOVI

UKUPNI TROŠKOVI

(a) UKUPNI TROŠKOVI

KLASIFIKACIJA TROŠKOVA

4. *Sa TEHNOLOŠKOG ASPEKTA PROIZVODNJE:*
 - a. TROŠKOVI IZRADE – neophodni
 - b. TROŠKOVI REŽIJE – obezbeđuju nesmetani tok proizvodnje

5. *Sa stanovišta ZAHJTJEVA ZA PLANIRANJEM:*
 - a. PLANIRANI TROŠKOVI
 - b. STVARNI TROŠKOVI

6. *Po načinu KNJIGOVODSTVENOG OBUHVATANJA:*
 - a. TROŠKOVI PO VRSTAMA
 - b. TROŠKOVI PO MESTIMA
 - c. TROŠKOVI PO NOSIOCIMA troškova

KLASIFIKACIJA TROŠKOVA

7. *Sa aspekta FUNKCIJE:*
 - a. Troškovi istraživanja
 - b. Troškovi nabavke
 - c. Troškovi proizvodnje
 - d. Troškovi prodaje
 - e. Troškovi finansiranja
 - f. Troškovi upravljanja

8. *Sa aspekta EKONOMSKE SADRŽINE:*
 - a. MATERIJALNI troškovi
 - b. Troškovi ZARADA
 - c. OSTALI troškovi

9. *Sa stanovišta RAČUNOVODSTVENOG IZVEŠTAVANJA:*
 - a. UKUPNI troškovi
 - b. PROSJEČNI troškovi
 - c. MARGINALNI troškovi

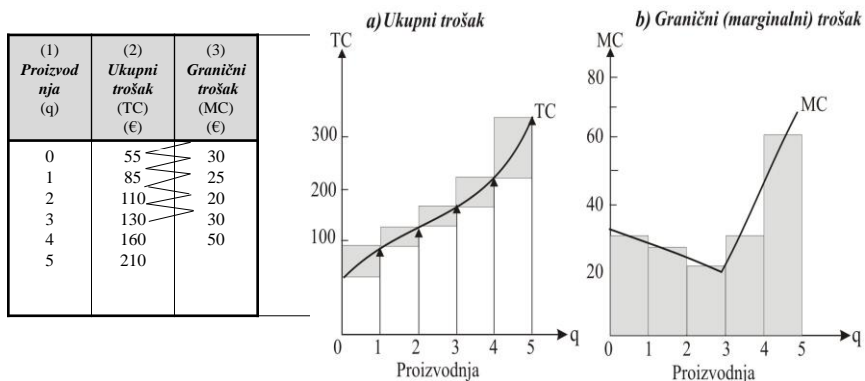
GRANIČNI TROŠAK

- **KRATKA NAPOMENA:**
- Marginalni (granični) trošak-prosječni (varijabilni) trošak dodatne jedinice proizvodnje...
- Primjer:
 - *Ukoliko fabrika "X" proizvodi 1.000 kom. Proizvoda "A", marginalni trošak je trošak koji bi nastao pri proizvodnji 1.001 komada (dodatnog 1.komada).*
 - *Ukoliko se pretpostavi da su Tf nepromijenjeni pri obimu proizvodnje od 1.000 i 1.001 komada, onda slijedi zaključak da marginalni trošak 1.001 komada sačinjava samo varijabilni trošak.*

GRANIČNI TROŠAK-GRAFIČKI PRIKAZ

- $tgr = \Delta VC / \Delta Q = \Delta TC / \Delta Q$.

PROSJEČNI TROŠKOVI (FIKSNI I VARIJABILNI)

1 Količina Q	2 Fiksni trošak FC	3 Varijabilni trošak VC	4 Ukupni trošak TC=FC+VC	5 Granični trošak po jedinici MC/LMC	6 Prosječni trošak po jedinici AC/LAC=TC/q	7 Prosječni fiksni trošak po jedinici AFC=FC/q	8 Prosječni varij. trošak po jedinici AVC=VC/q
	€	€	€	€	€	€	€
0	55	0	55	33	Neizmerno	Neizmerno	Neodređeno
1	55	30	85	30	85	55	30
2	55	55	110	27	55	27 1/2	27 1/2
3	55	75	130	25	43	18 1/3	25
4*	55	105	160	22	40	13 3/4	26 1/4
5	55	155	210	20	42	11	-
6	55	225	280	21	46 2/3	9	37 1/2
7	55	-	370	30	52 6/7	76/7	45
8	55	-	480	30	60	67/8	53 1/8
9	55	555	610	120	67 7/9	61/9	61 2/3
10	55	705	760	130	76	55/10	70 1/2

Svi troškovni pojmovi izvode se iz ukupnih troškova

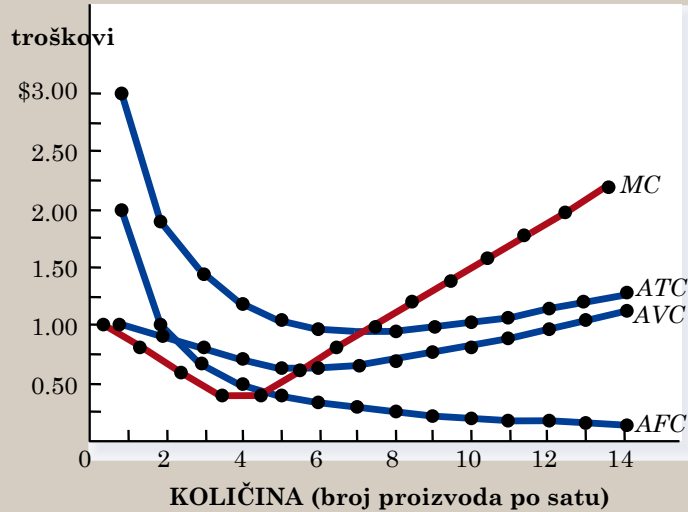
Sve različite troškovne pojmove možemo izvesti iz TC u koloni 4. Kolone 5 i 6 su najvažnije na koje se usredsređujemo: dodatni ili granični trošak računa se odbijanjem susednih redova. U koloni 6 obratite pažnju na tačku najmanjeg troška od 40 €, AC koji je ekvivalentan marginalnom trošku.

PROSJEČNI TROŠKOVI (FIKSNI I VARIJABILNI)

$$\text{PROSEČNI TROŠKOVI} = \frac{\text{UKUPNI TROŠKOVI}}{\text{KOLIČINA PROIZVODNJE}} = \frac{TC}{q} = AC.$$

GRANIČNI I PROSJEČNI TROŠKOVI

(b) MARGINALNI I PROSJEČNI TROŠKOVI

Copyright © 2004 South-Western

POPUNITE SLJEDEĆU TABELU....

Q	TFC	TVC	TC	AFC	AVC	AC	MC
0	120	-			-		
1		60					
2			200				
3					30		
4						56,25	
5						52	
6							70

Q – proizvedena količina
TFC – ukupni fiksni troškovi
TVC – ukupni varijabilni troškovi
TC – ukupni troškovi
AFC – prosječni fiksni trošak
AVC – prosječni varijabilni trošak
AC – prosječni (ukupni) trošak
MC – marginalni trošak

RJEŠENJE...

Q	TFC	TVC	TC	AFC	AVC	AC	MC
0	120	-	120	-	-	-	-
1	120	60	180	120	60	180	60
2	120	80	200	60	40	100	20
3	120	90	210	40	30	70	10
4	120	105	225	30	26,25	56,25	15
5	120	140	260	24	28	52	35
6	120	210	330	20	35	55	70

DA LI MOŽETE ZA SVAKU OD OVIH RIJEČI DA NAĐETE PO DVA IZRAZA PRIBLIŽNO ISTOG ZNAČENJA?

1. Neto vrijednost
2. Vrednovanje
3. Obrt
4. Profitabilnost
5. Kupci
6. Dobavljači
7. Zalihe
8. Razlika u cijeni
9. Zajam
10. Sniženje cijena
11. Knjigovođa
12. Marginalni troškovi

1. Neto aktiva, neto imovina
2. procjenjivanje, bilansiranje
3. promet, prodaja
4. uspješnost, rentabilnost
5. dužnici, nabavljači
6. dužnici, prodavci
7. roba, asortiman
8. marža, rabat
9. kredit, dug
10. Redukcija cijena, popusti u cijeni
11. kontista, notar
12. Dodatni troškovi, granični troškovi

ZADATAK I RJEŠENJE...

- Analizirajte date podatke i na bazi njih zaključite da li kompanija „X“ stvara profit ili gubitak u svom poslovanju. Odredite koliko i kako svaki proizvod utiče na rezultat poslovanja. Koliki su ukupni prihodi, a koliko iznose ukupni rashodi kompanije „X“.

Proizvod	Količina	Cijena (eur)	Trošak po jedinici (eur)
A	400	16	15
B	2.000	5	7
C	300	120	115
D	1.000	200	198

Rješenje:

Proizvod A: $(400 \times 16) - (400 \times 15) = 6.400 - 6.000 = + 400$

Proizvod B: $(2.000 \times 5) - (2.000 \times 7) = 10.000 - 14.000 = - 4.000$

Proizvod C: $(300 \times 120) - (300 \times 115) = 36.000 - 34.500 = + 1.500$

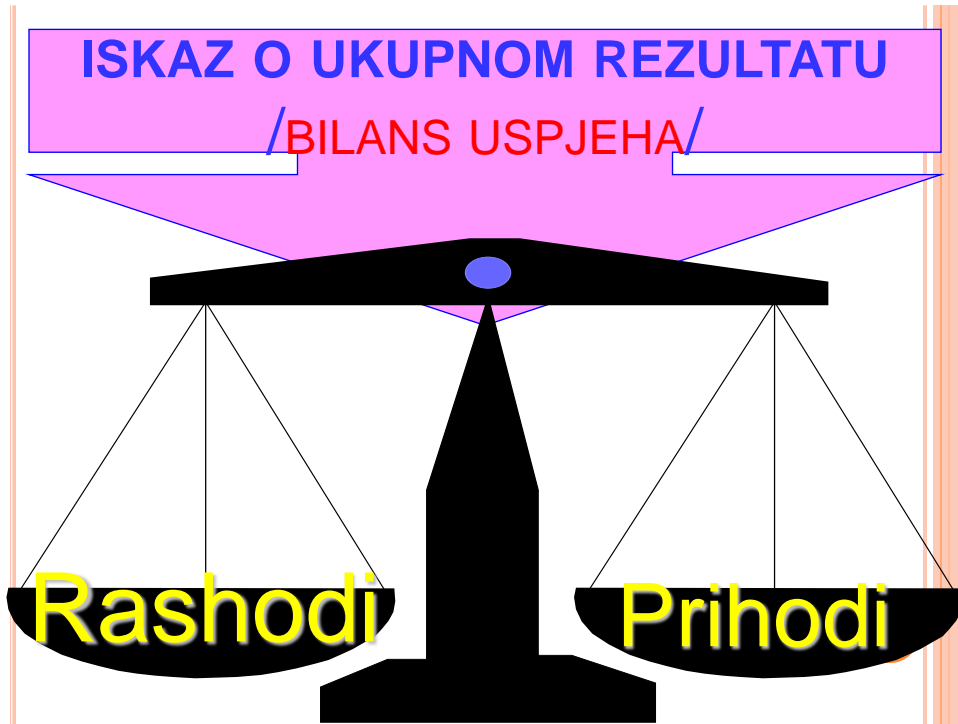
Proizvod D: $(1.000 \times 200) - (1.000 \times 198) = 200.000 - 198.000 = 2.000$

Profit/gubitak na nivou preduzeća = $400 - 4.000 + 1.500 + 2.000 = - 100$

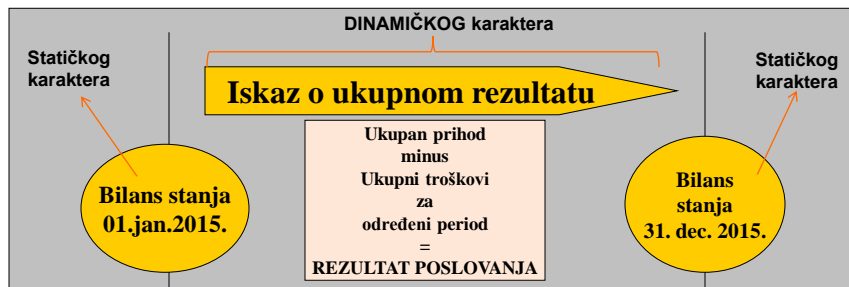
Ukupan prihod = $6.400 + 10.000 + 36.000 + 200.000 = 252.400$

Ukupan rashod = $6.000 + 14.000 + 34.500 + 198.000 = 252.500$

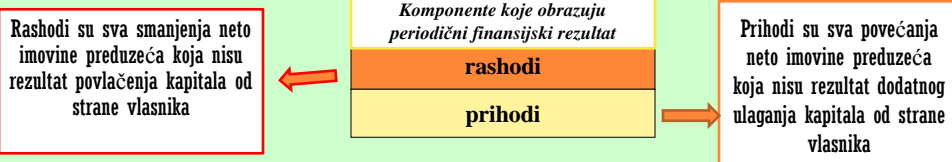
PODSJETIMO SE...

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATA
/BILANS USPJEHA/

- *Iskaz o ukupnom rezultatu veže se sa vremenskim periodom između 01.01 2015. godine i 31. 12. 2015. godine, i za taj vremenski period treba da pokaže da li je preduzeće pozitivno ili negativno poslovalo!*
- *Kada preduzeće nastavlja poslovanje 1.januara 2016.godine, računi koji obrazuju ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU iz 2015.godine "ne postoje", tj. "ugašeni su", jer se utvrđeni rezultat prenio na račun neraspoređeni dobitak tekuće godine (u slučaju dobitka) ili gubitak tekuće godine (u slučaju gubitka).*
- *U 2016.godini nastaju novi prihodi i rashodi koji obrazuju BU za 2016.godinu*
- Ukupni troškovi su postavljeni nasuprot ukupnog prihoda u tom periodu i na taj način se dobija **rezultat poslovanja.**

NAPOMENA!

BILANS uspjeha- **ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU** prikazuje promjene ekonomskih kategorija u određenom periodu (npr.od 01.01.2016 do 31.12.2016.god.) pa je stoga **dinamičkog karaktera**

RACUNOVODSTVO

23

RASHODI-KLASA 5

POJAM...

- **MRS** “smanjenje ekonomske koristi tokom određenog obračunskog perioda u obliku **odliva ili umanjenja imovine** ili **nastankom obaveza** koje imaju za rezultat smanjenje akcijskog kapitala, koje nije ono smanjenje koje se odnosi na raspodjele učesnicima u akcijskom kapitalu”
- Za razliku od troškova, rashodi obuhvataju sve odlive vrijednosti koji se odnose na onaj vremenski perid za koji se obračunava rezultat: smanjenje odgovarajućih računa aktive i povećanje obaveza.

PODJELA...

- **KRITERIJUM:redovnost javljanja:**
 - **REDOVNI RASHODI** -nastaju obavljanjem uobičajene poslovne aktivnosti
 - **POSLOVNI RASHODI;**
 - Nastaju uobičajeno stvaranjem učinaka...
 - **FINANSIJSKI RASHODI;**
 - Nastaju korišćenjem (najčešće) tuđih imovinskih sredstava;
 - **OSTALI RASHODI;**
 - Nastaju usljed pojave gubitaka npr.pri prodaju imovine, materijala...
 - **“VANREDNI RASHODI”-javljaju se povremeno, iznenada...**
 - **MRS ne poznaje ovu kategoriju rashoda**

POSLOVNI RASHODI- KLASIFIKACIJA

Pod **POSLOVNIM RASHODIMA** u poslovanju preduzeća se podrazumijevaju primarni troškovi razvrstani u grupe:

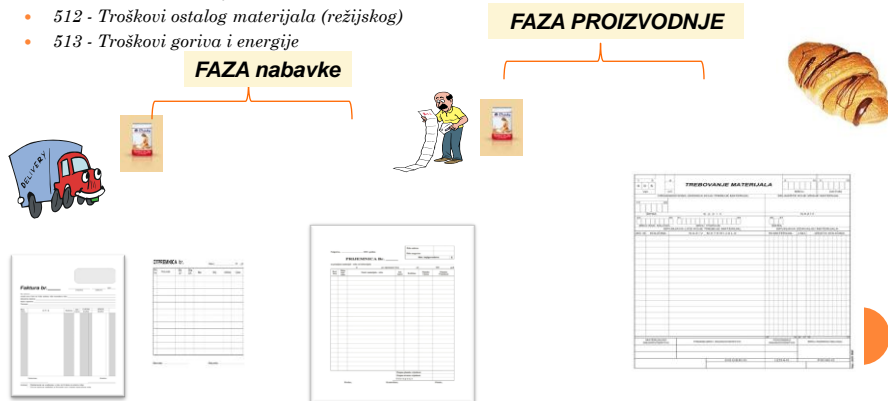
- **50 - NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE**
- **51 - TROŠKOVI MATERIJALA**
- **52 - TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI**
- **53 - TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA**
- **54 - TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA**
- **55 - NEMATERIJALNI TROŠKOVI**

TROŠAK MATERIJALA **-GRUPA 51**

- vrijednosni (cjenovni) izraz utroška (trošenja) materijala, shvaćenog u širem smislu, kao činioca procesa poslovnih aktivnosti preduzeća

- 510 - Nabavka materijala
- 511 - Troškovi materijala za izradu
- 512 - Troškovi ostalog materijala (režijskog)
- 513 - Troškovi goriva i energije

KADA NASTAJU TROŠKOVI MATERIJALA I NA OSNOVU KOG DOKUMENTA SE VRŠI IZDAVANJE MATERIJALA U PROCES PROIZVODNJE?

NA KOM SE RAČUNU EVIDENTIRA I KAKO SE OBRAČUNAVA TROŠAK MATERIJALA?

Nastanak troška materijala tokom određenog iskaznog perioda

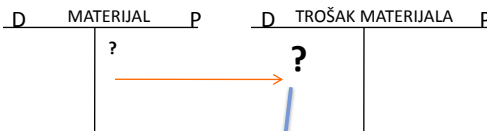
Eventualno smanjenje troška materijala tokom određenog iskaznog perioda

D **51 TROŠAK MATERIJALA** P

TROŠAK MATERIJALA

$$Um * ncm = Tm \leftarrow \text{OBRAČUN}$$

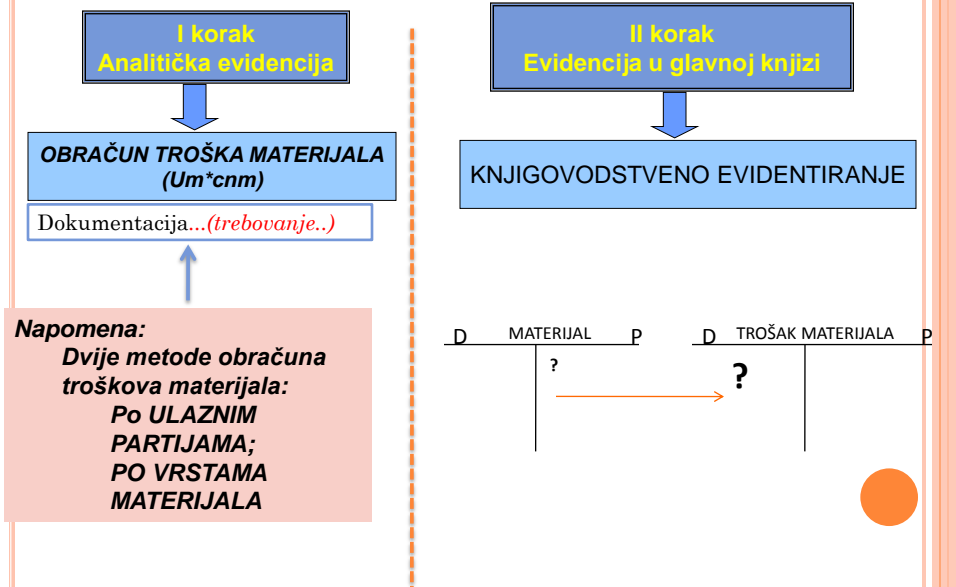
OBRAČUN I KNJIGOVODSTVENO OBUHVATANJE TROŠKOVA MATERIJALA

problem utvrđivanje realne vrijednosti T_m ;

- **STVARNIM NABAVNIM VRIJEDNOSTIMA;**
- **DNEVNIM CIJENAMA;**
- **PLANSKIM NABAVNIM CIJENAMA...**

POSTUPAK PRI OBRAČUNU I KNJIŽENJU TROŠKA MATERIJALA PO NV

EVIDENCIJA MATERIJALA PO VRSTAMA MATERIJALA

Npr. ukoliko bi se **BRAŠNO TIP 500** u toku jednog obračunskog perioda nabavilo tri puta i to:

- 1.000 kg po nabavnoj cijeni 2€/kg - 01. 01. 2010. godine,
- 500 kg po nabavnoj cijeni 3€/kg - 20. 01. 2010. godine,
- 1.500 kg po nabavnoj cijeni 3,5€/kg - 15. 02. 2010. godine.

Evidencija u analitičkom knjigovodstvu

BRAŠNO TIP 500

(1) 01.01	1.000x2=2.000	
(2) 20.01	500x3=1.500	
(3) 15.02	1.500x3,5=5.250	
	3.000	8.750

Pretpostavimo da je prema trebovanju materijala **izdato 500kg brašna**. Po kojoj cijeni vršiti obračun troškova materijala? Izvršiti **potrebno knjiženje!**

- ✓ Na jednom analitičkom računu se evidentiraju sve nabavke za određenu vrstu materijala!
- ✓ **PROBLEM: izbor ne!**
- metode vrednovanja utrošenog materijala:
 - *Fifo metod* (first in - first out);
 - *Lifo metoda* (last in-first out);
 - *Metod PC*

Naš Zakon (Zakon o porezu na db) priznaje Tm koji su obračunati po PC

EVIDENCIJA MATERIJALA PO VRSTAMA MATERIJALA - FIFO METOD -

- **Fifo metod**
(*first in - first out*)-prva ulazna cijene se koristi kao prva izlazna

Evidencija u analitičkom knjigovodstvu

BRAŠNO		
(1) 01.01	1.000x2=2.000	
(2) 15.01	500x3=1.500	
(3) 15.02	1.500x3,5=5.250	
	3.000	8.750
		500 x 2=1.000 FIFO

Pretpostavimo da je prema trebovanju materijala izdato 500kg brašna. Po kojoj cijeni vršiti obračun troškova materijala? Izvršiti potrebno knjiženje!

Evidencija u glavnoj knjizi

D	MATERIJAL	P	D	TROŠAK	MATERIJAL	P
	1.000 (1		1) 1.000			
	<div style="border-top: 1px solid orange; width: 50%; margin: 0 auto;"></div>					

EVIDENCIJA MATERIJALA PO VRSTAMA MATERIJALA - FIFO METOD- (II MOGUĆNOST...)

- **Fifo metod**
(*first in - first out*)-prva ulazna cijene se koristi kao prva izlazna

Evidencija u analitičkom knjigovodstvu

BRAŠNO		
(1) 01.01	1.000x2=2.000	
(2) 15.01	500x3=1.500	
(3) 15.02	1.500x3,5=5.250	
	3.000	8.750
		1000 x 2=2.000 500*3=1.500 500*3,5=1.750 <hr style="border: 0.5px solid red;"/> 5.250 FIFO

Pretpostavimo da je prema trebovanju materijala izdato 2.000kg brašna. Koliko iznosi trošak materijala? Izvršiti potrebno knjiženje!

D	MATERIJAL	P	D	TROŠAK	MATERIJAL	P
	5.250 (1		1) 5.250			
	<div style="border-top: 1px solid orange; width: 50%; margin: 0 auto;"></div>					

EVIDENCIJA MATERIJALA PO VRSTAMA MATERIJALA -LIFO METOD-

- **Lifo metod** (*last in - first out*)-posljednja ulazna cijene se koristi kao prva izlazna

Evidencija u analitičkom knjigovodstvu

BRAŠNO		
(1) 01.01	1.000x2=2.000	
(2) 15.01	500x3=1.500	
(3) 15.02	1.500x3,5=5.250	
	3.000	8.750

← **500 x 3,5=1.750**

LIFO

Pretpostavimo da je prema trebovanju materijala izdato 500kg brašna. Po kojoj cijeni vršiti obračun troškova materijala? Izvršiti potrebno knjiženje!

D	MATERIJAL	P	D	TROŠAK	MATERIJAL	P
	1.750	(1)	(1)	1.750		

EVIDENCIJA MATERIJALA PO VRSTAMA MATERIJALA -PROSJEČNA CIJENA-

- **PROSJEČNA CIJENA;**

Evidencija u analitičkom knjigovodstvu

BRAŠNO		
(1) 01.01	1.000x2=2.000	
(2) 15.01	500x3=1.500	
(3) 15.02	1.500x3,5=5.250	
	3.000	8.750

← **500 x 2,91=1.458,3**

PC

$$PNC = \frac{\text{vrijednost zaliha}}{\text{nabavljena } Q}$$

$$PNC = \frac{8.750}{3.000} = 2,91$$

Napomena!
 Nakon svake nabavke ili izdavanja materijala neophodno je utvrditi **novu PC**

Pretpostavimo da je prema trebovanju materijala izdato 500kg brašna. Po kojoj cijeni vršiti obračun troškova materijala? Izvršiti potrebno knjiženje!

D	MATERIJAL	P	D	TROŠAK	MATERIJAL	P
	1.458,3	(1)	(1)	1.458,3		

NAPOMENA!!!

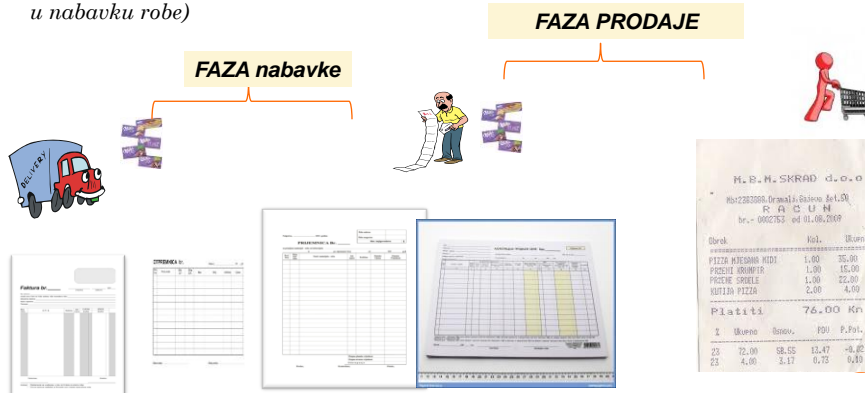
- Rukovodstvo pravnog lica treba da utvrdi – izabere metod obračuna izlaza zaliha po kojem će vršiti obračun troškova materijala i to **unesu u svoje računovodstvene politike i objelodani**.
- Prema MRS-2 Zalihe, pravno lice treba da koristi istu metodu za obračun izlaza zaliha za sve zalihe slične vrste ili namjene, dok je za zalihe različite vrste ili namjene opravdana primjena različitih metoda za utvrđivanje troška.
- **Jednom odabrana metoda se mora koristiti u najmanje jednom obračunskom periodu.**

NABAVNA VRIJEDNOST REALIZOVANE ROBE (NVRR)

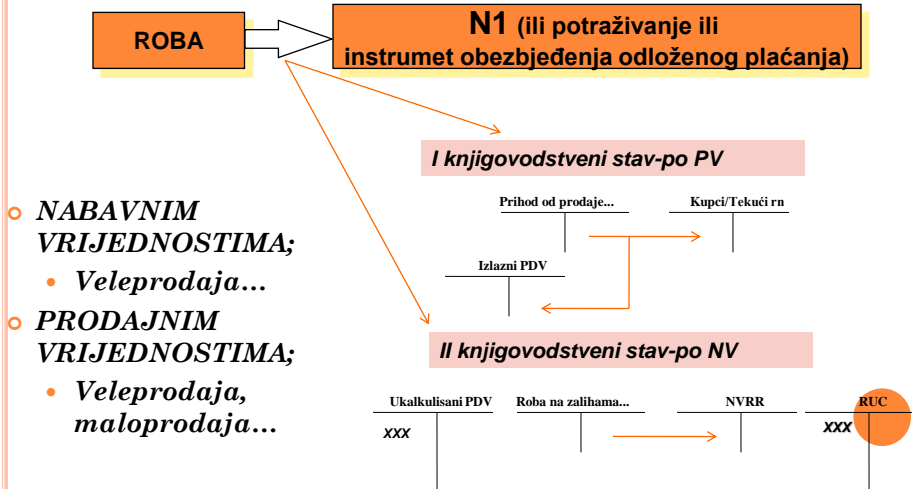
NVRR-poslovni rashod koji nastaje prodajom robe kod trgovinskog preduzeća.

Napomena: Pored troškova prodate robe (NVRR), trgovinska preduzeća imaju i druge troškove, odnosno redovne troškove poslovanja...

Iz ostvarene RUC, trgovinska preduzeća moraju pokriti sve troškove poslovanja da bi ostvarila dobitak... (odnosno, pored pomenutih troškova treba da se pokriju i ulaganja u nabavku robe)

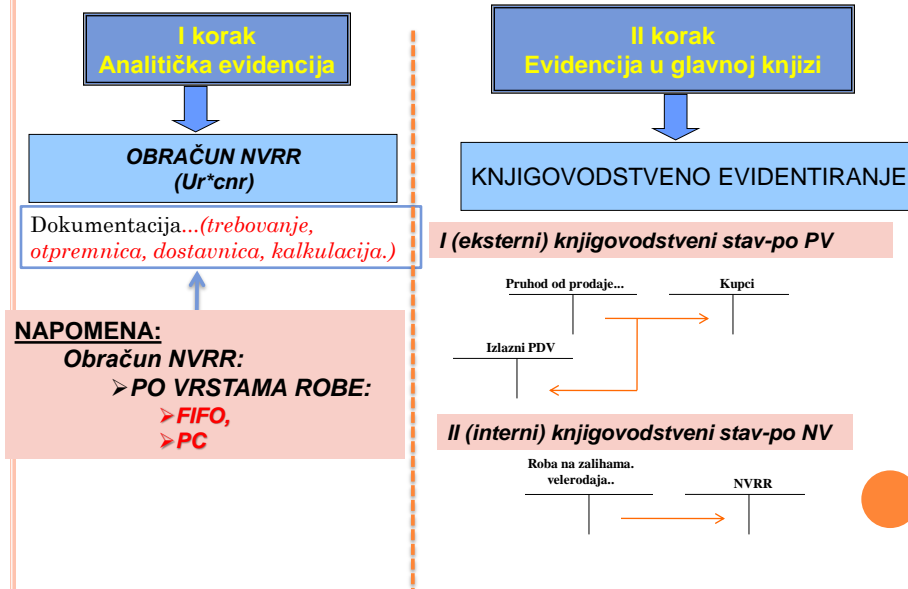
OBRAČUN I KNJIGOVODSTVENO OBUH VATANJE **NVRR**

NAPOMENA!

- **Isknjižavanje** robe pri prodaji se **uvijek vrši** po onim **cijenama** po kojima je ta roba bila evidentirana **pri nabavci!**

POSTUPAK PRI OBRAČUNU I KNJIŽENJU **NVRR** UKOLIKO JE ROBA PRETHODNO EVIDENTIRANA PO NV (VELEPRODAJA)

NAPOMENA!

- kada je riječ o evidenciji robe *po vrstama*, javlja se problem izbora nabavne cijene, tako da se u obračunu NVRR može koristiti jedan od naprijed opisanih metoda: *FIFO*, *metod prosječne (ponderisane) cijene*, *specifične identifikacije* i u posebnim slučajevima *metod prodaje na malo*.
- **Napomena:** U ovom dijelu nećemo pojašnjavati karakteristike pojedinih metoda za obračun izdate, odnosno prodane robe iz trgovinskih preduzeća iz razloga što su bile predmet detaljnije elaboracije kod troškova materijala. Ovo iz razloga, što materijal kao i roba pripadaju zalihama (klasa 1), što znači da podliježu primjeni istih metoda obračuna. U dijelu gdje postoje razlike i gdje ocijenimo da je opravdano, uradićemo detaljnije pojašnjenje, pa stoga u nastavku kod NVRR kao poslovnog rashoda koji se javlja kod trgovinskih preduzeća, fokus će biti stavljen na knjiženje.

PRIMJER BR.1...

- PS na računu roba je 10.000 eura.
- Prodato je 500 komada robe A, tako da faktura koja je ispostavljena kupcu glasi na iznos od (po 30€/komadu) 15.000€ i PDV se obračunava po stopi od 19%. Uraditi zbirnu kalkulaciju
 1. Izvršiti potrebna knjiženja!

KALKULACIJA		IZNOS
1	Vrijednost robe bez PDV-a (500*30)	15.000
2	Porez 19% (15.000*19%)	2.850
UKUPNO sa PDV-om		17.850

- Knjiženje na računima glavne knjige

I knjigovodstveni stav-po PV

D	IZLAZNI PDV	P	D	Prihod od prodaje robe u ve.	P	D	KUPCI	P
	2.850 (1)			15.000 (1)		1) 17.850		

II knjigovodstveni stav-po NV

D	NVRR	P	D	ROBA u veleprodaji	P
1) 10.000			ps) 10.000	10.000 (1)	

NAPOMENE U VEZI OBRAČUNA I KNJIŽENJA NVRR UKOLIKO JE ROBA PRETHODNO EVIDENTIRANA PO PV U VELEPRODAJI

○ I SLUČAJ:

- PRODAJA CJELOKUPNIH ZALIHA
- $NVRR = PV - RUC$

D	Razlika u cijeni	P
	Realizovana razlika u cijeni	Ukalkulisana (obračunata) razlika u cijeni
	↓	↓
	Pri prodaji robe	Pri nabavci robe

○ II SLUČAJ:

- PRODAJA JEDNOG DIJELA ZALIHA
- $PV - SDRUC = NVRR$
 - treba utvrditi srazmjerni dio razlike u cijeni-odnosno realizovani prihod koji se odnosi na dio zaliha robe koji je prodat:

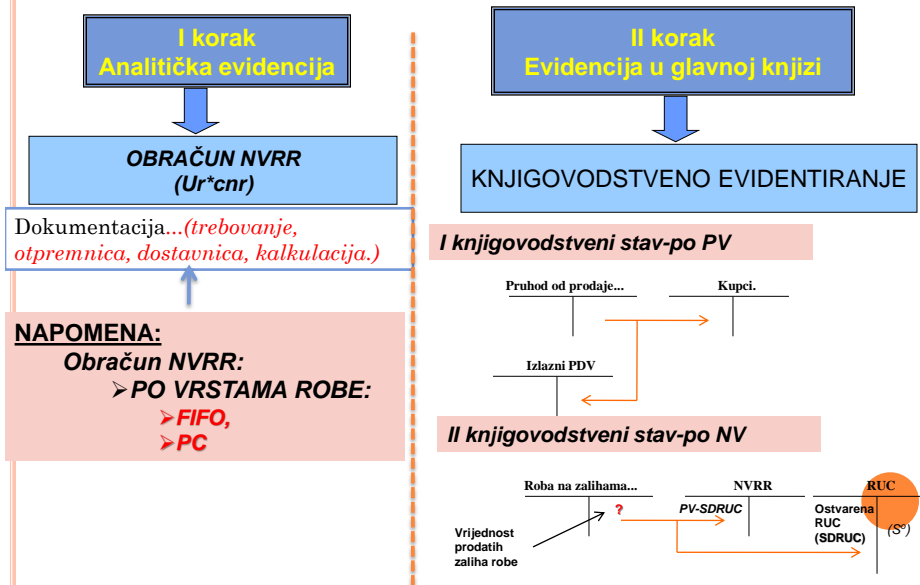
$$SDRUC = \frac{\text{Vrijednost prodane robe po PC} * S^0 \text{ računa RUC}}{\text{Vrijednost zaliha robe po PC}}$$

- Evidentira se na dugovnoj strani RUC

NAPOMENA!

- **Konto NVRR se uvijek zadužuje za visinu nabavne vrijednosti (FV+ZTN)**
- **Pri prodaji robe, vlasnik trgovinskog preduzeća može utvrditi zaradu (realizovanu) tako što od Prihoda od prodaje oduzme Poslovne rashode (konto NVRR);**

POSTUPAK PRI OBRAČUNU I KNJIŽENJU **NVRR** UKOLIKO JE ROBA PRETHODNO EVIDENTIRANA PO PV U VELEPRODAJI

PRIMJER BR.1...

- PS na rn Roba je 15.000, PS na rn RUC je 1.000.
- 1) Prodato je 500 komada robe A (pc je 24€/kom), tako da faktura koja je ispostavljena kupcu glasi na iznos od 12.000€ i PDV se obračunava po stopi od 19%. Uraditi zbirnu kalkulaciju
 - Izvršiti potrebna knjiženja!

	KALKULACIJA	IZNOS
1	Vrijednost robe bez PDV-a (500*24)	12.000
2	Porez 19%	2.280
	UKUPNO sa PDV-om (potraživanja od kupaca)	14.280

- Knjiženje na računima glavne knjige

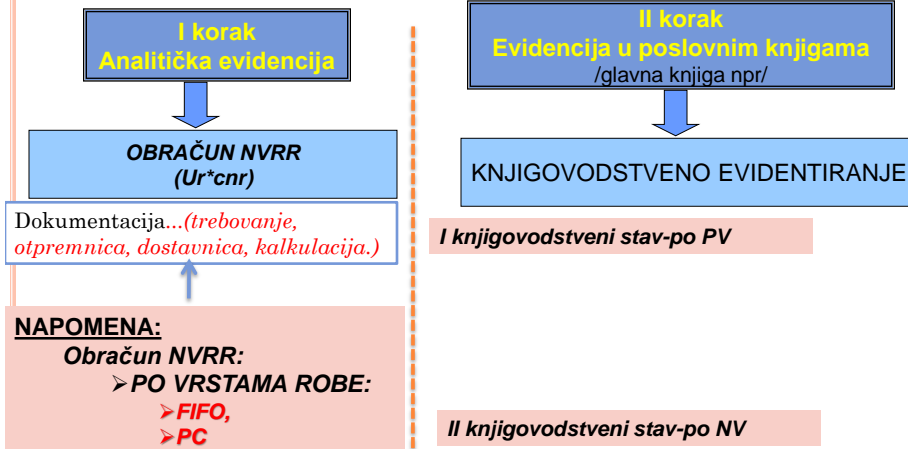
I knjigovodstveni stav-po PV

D	IZLAZNI PDV	P	D	Prihod od prodaje	P	D	KUPCI	P
	2.280 (1)			12.000 (1)		1)	14.280	

II knjigovodstveni stav-po NV

D	Roba u veleprodaji	P	D	NVRR	P	D	RUC veleprodaja	P
PS) 15.000	12.000 (1a)		1a) 11.200			1a) 800	1.000 (PS)	
	↑ Vrijednost prodatih zaliha robe		↓ 12.000-800			↓ $\frac{12.000 \times 1.000}{15.000} = 800$		

PRODAJA ROBE U MALOPRODAJI (KOJA JE PRETHODNO BILA VOĐENA PO PV+UKALKULISANI PDV)

I I II KNJIGOVODSTVENI STAV

D Ukalkulisani PDV P		D RAZLIKA U CIJENI u maloprodaji P		D ROBA u maloprodaji P	
1a) X UPDV	X (Ps)	1a) X RUC	X (ps)	PS) X	X1 (1a)
$\frac{VPR \text{ u mal.} * S \text{ na UPDV}}{VR \text{ po PC}}$		$\frac{VPR \text{ u mal.} * S \text{ na RUC}}{VR \text{ po PC}}$			
				D NVRR P	
				1a) PV-X UPDV-X RUC	

- Prodali smo robe "A" u vrijednosti od ?€.

I knjigovodstveni stav-po PV

D IZLAZNI PDV P		D Prihod od prodaje P		D KUPCI P	
	15,97% PV (1)		PV-PDV (1)		1) PV+PDV

NAPOMENA!

- Pazar od prodate robe koji se svaki dan uplaćuje na tekući račun sadrži vrijednost prodate robe, ostvarenu RUC i iznos obračunatog PDV-a.
- Stoga je **NEOPHODNO DA SE IZ PRIHODA OD PRODAJE ISKLJUČI IZNOS OBRAČUNATOG PDV-a** i iskaže na odgovarajućem računu!
- Obračunati iznos PDV-a se ne uključuje u UP, već se naplaćuje od kupca...

PRIMJER...

- Dobavljač je isporučio trgovini malo 300 komada proizvoda "A" po cijeni od 50€ (bez PDV-a).
 - Dobavljač je ispostavio fakturu br.7/19.

	Faktura br.7/19	IZNOS
1.	300*50	15.000
2.	Porez 19%	2.850
	<i>Obaveza prema dobavljaču</i>	17.850

- Razlika u cijeni od 20% (marža).
 - Uraditi kalkulaciju PV?

1.	NV bez PDV-a	15.000
2.	RUC (20%)	3.000
3.	PV (1+2)	18.000
4.	PDV (19%*3)	3.420
	Maloprodajna vrijednost (sa PDV-om) (3+4)	21.420

RJEŠENJE...

II knjigovodstveni stav-po NV

Ukalkulisani PDV		DOBAVLJAČ		ROBA u maloprodaji		N A B A V K A
D	P	D	P	D	P	
	2) 1.596,64		17.850 (1)	1) 21.420	10.000 (2)	}
	3.420(1)					
$\frac{10.000 + 3.420}{21.420}$						
ULAZNI PDV		RAZLIKA U CIJENI u maloprodaji		NVERR		}
D	P	D	P	D	P	
1) 2.850		2) 1.400,57	1) 3.000	2) 7.002,79		
		$\frac{10.000 + 3.000}{21.420}$		$10.000 - 1.400,57 - 1.596,64$		

- Maloprodajni objekat je prodao robu u vrijednosti od 10.000€.

I knjigovodstveni stav-po PV

IZLAZNI PDV		Prihod od prodaje		KUPCI	
D	P	D	P	D	P
	1.597 (1)		8.403(1)	1) 10.000	
	$15,97\% * 10.000$		$10.000 - 1.597$		

PITANJA?